

Lesbrief bij de tentoonstelling 'Roken, Vapen en Stoppen'

Inleiding

In januari 2025 organiseerden GGD Gelderland-Zuid, de gemeente Nijmegen en Pharos een bijzondere kunstwedstrijd voor alle inwoners van Gelderland-Zuid: rokers, vapers, stoppers én hun naasten. Het doel? Mensen aan het denken zetten én met elkaar in gesprek brengen over roken en vaperen.

De oproep leidde tot meer dan 95 creatieve inzendingen, variërend van schilderijen en foto's tot gedichten en digitale kunstwerken. Een deskundige jury koos daaruit 11 winnende werken, waaronder opvallend veel van jongeren.

Deze kunstwerken vormen nu samen een reizende tentoonstelling, die langs verschillende gemeenten in de regio trekt. Voor wie de fysieke tentoonstelling mist, is er ook een [digitale variant](#), waarin alle ingezonden kunstwerken te bewonderen zijn. Deze les sluit aan bij die tentoonstelling en biedt leerlingen de kans om het thema roken en vaperen te verkennen en bespreken via kunst.

Doelgroep

- 1e, 2e of 3e klas VO
- Vakken: Maatschappijleer, Biologie, Mentorles, CKV

Doelen

Na deze les:

- Kennen leerlingen de risico's van roken en vaperen.
- Hebben leerlingen gereflecteerd op hun eigen houding ten opzichte van roken /vaperen.
- Begrijpen leerlingen hoe kunst kan helpen om mensen aan het denken te zetten.
- Weten leerlingen hoe ze rookvrij kunnen blijven en welke hulp ze eventueel kunnen krijgen bij stoppen met roken of vaperen

Benodigdheden

- Beamer/smartboard met internet (voor digitale tentoonstelling)
- A4-papier, stiften, laptops/tablets (voor de opdrachten)

Inhoud van de les

Introductie

Bespreek kort:

- Wat weten leerlingen al over roken en vaperen?
- Hoe populair is vaperen in hun omgeving?

(Digitale) tentoonstelling bekijken

Laat (een deel van) de [Digitale tentoonstelling: 'Roken, vaperen en stoppen'](#) zien.

Of: organiseer een klasbezoek aan de lokale fysieke tentoonstelling (indien [beschikbaar](#) in jouw gemeente). De tentoonstelling kan ook opgebouwd worden in de hal van een school. Vraag naar de mogelijkheden via rookvrijeomgeving@ggd gelderlandzuid.nl.

Bespreek:

- Welk kunstwerk uit de tentoonstelling raakt je?
- Waarom rook/vape jij? Of iemand uit je omgeving?
- Wat doet vaperen met je?

Geef de leerlingen betrouwbare informatie over vaperen. Maak hiervoor gebruik van lesmaterialen en filmpjes over roken en vaperen, zoals Helder op School, Smoke Free Challenge en #vaperenjouwkeuze. Voor ondersteuning kun je contact opnemen met de preventiewerker van Iriszorg (preventie@iriszorg.nl) of de [Gezonde School Adviseur](#) (GGD).

Keuzeopdracht (in groepjes of individueel):

1. Reflectieposter
Laat de leerlingen een poster maken, waarin ze hun favoriete kunstwerk combineren met hun eigen mening, ervaring of gevoelens over (stoppen met) roken/vaperen.
2. Kunstkritiek schrijven
Schrijf een korte recensie (200 woorden) over jouw favoriete kunstwerk.
Benoem: stijl, boodschap, effect, en jouw mening.
3. Mini-campagne
Ontwerp een #vaperenjouwkeuze TikTok-script of slogan. Laat je inspireren door #vaperenjouwkeuze. Wat zou werken voor jongeren van jullie leeftijd?

Afsluiting en evaluatie

Laat enkele posters, campagnes of recensies zien. Bespreek:

- Wat maakt kunst effectief in het overbrengen van een boodschap?

Laat leerlingen (anoniem) opschrijven:

- Wat hebben jullie geleerd over roken/vaperen dat je nog niet wist?
- Heeft iets je aan het denken gezet?